

SLUTSKRIFT

2021-08-30

Ärendenr:

NV-07941-20

Mark- och miljööverdomstolen vid Svea
hovrätt

svea.avd6@dom.se

**Slutskrift i mål nr M 11593-20, angående ansökan om tillstånd till
uppförande och drift av bioraffinaderi m.m. vid SCA Östrand i Timrå
kommun**

Med anledning av domstolens föreläggande, aktbilaga 17, anför
Naturvårdsverket följande.

Naturvårdsverket har tagit del av aktbilaga 15-16.

1. Inställning och yrkanden

Naturvårdsverket vidhåller yrkande i enlighet med överklagandet daterat den 20
oktober 2020.

Naturvårdsverket har ingen erinran mot att målet avgörs utan huvudförhandling.

2. Utveckling av talan

2.1. Krav på åtgärder

Bolaget har anfört att de första två meningarna i Naturvårdsverkets
villkorsförslag är överflödiga eftersom det redan följer av 2 kap. miljöbalken.¹
Naturvårdsverket delar inte bolagets uppfattning och vill i denna del hänvisa till
domskälen i Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 mars 2021 i mål nr M
9771-19 avseende SCA Obbola där domstolen uttalar följande.

*”Även om skyldigheten att hushålla med energi följer redan av miljöbalkens
allmänna hänsynsregler anser Mark- och miljööverdomstolen att ett tillägg i
villkor 5.1. om att åtgärder i skälig utsträckning ska vidtas för att effektivisera
energianvändningen, ytterligare förtydligar och konkretiserar denna skyldighet*

¹ Se s. 3 i aktbilaga 15.

och därmed är miljömässigt motiverad. En sådan formulering av energivillkoret stämmer dessutom överens med praxis (se t.ex. tidigare nämnda domar i mål nr M 3434-18 och M 102-19)."

I övrigt hänvisar Naturvårdsverket till vad vi tidigare anfört i vårt överklagande.

2.1.1. Bränsleval

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi. Av samma bestämmelse framgår att förnybara bränslen ska användas i första hand.

Bolaget har i denna del vid mark- och miljödomstolen redovisat tänkbara ersättningsbränslen för gasol men har inte kunnat åta sig att använda sådana bränslen eftersom de ännu inte finns tillgängliga på marknaden.

Ett raffinaderi byggs och underhålls för att kunna användas under lång tid. Det är därför rimligt att iaktta ett långt tidsperspektiv vid beslut om ett fortsatt tillstånd. Vad gäller eventuella marknadsmässiga skäl kan kraven som baseras på 2 kap. miljöbalken vara mer långtgående än vad som är lönsamt från enbart företagsekonomiska utgångspunkter.² Sammanfattningsvis anser Naturvårdsverket att det mot bakgrund av vad bolaget anfört saknas anledning att bränsleval inte skulle ingå i energihushållningsplanen.

I övrigt hänvisar Naturvårdsverket till vad vi tidigare anfört i vårt överklagande.

2.1.2. Redovisning av åtgärder och kostnader m.m.

Naturvårdsverkets och bolagets uppfattning skiljer sig åt vad gäller detaljeringsgraden i villkor 24. Som följer av praxis ska ett villkor vara klart och tydligt, vara utformat så att det inte råder någon tvekan om vad som krävs av tillståndshavaren och det ska gå att objektivt kunna fastställa när en överträdelse har skett.³ Enligt Naturvårdsverkets erfarenheter av tidigare villkor med energihushållningsplan skiljer sig dessa planer åt såväl i utformning som detaljeringsgrad beroende av delvis vad som framgår av villkoret. Det finns därför ett värde i att det tydligt anges vad som verksamhetsutövaren förväntas redovisa i planen. Uppgifterna behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna få en bild av företagets arbete och i förekommande fall bedöma om företagets åtgärdsplan är rimlig utifrån miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Bolaget har därtill anfört att det är en självklarhet att total investeringskostnad och återbetalningstid ska redovisas samt att livscykelkostnad är en otydlig beräkningsgrund som inte bör inkorporeras i en kostnads-/nyttobedömning utan att specificeras närmare. Naturvårdsverket har svårt att förstå bolagets resonemang i denna del. Med livscykelkostnad avses totalkostnaden för en åtgärd under hela dess tekniska livslängd. Det inkluderar därmed såväl investeringskostnader som ökade eller minskande drift- och underhållskostnader

² Se bl.a. MÖD 2009:17 och MÖD 2014:42.

³ Se t.ex. MÖD 2009:2 och Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 20 december 2019 i mål nr M 10029-18.

(t. ex. minskade energikostnader). Syftet med en livscykelkostnad är att totalkostnaden för en ny åtgärd ska redovisas och för att det ska vara möjligt att jämföra kostnaderna för olika åtgärder under hela deras tekniska livslängd. Begreppet förekommer i andra avgöranden.⁴

2.2. *Delegation*

Naturvårdsverket vidhåller vad vi tidigare anfört och vill tillägga följande.

I praxis har det bedömts som möjligt att delegera till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor om genomförandet av åtgärder enligt energihushållningsplanen.⁵ Beslutade villkor enligt delegation måste uppfylla bl.a. kravet på rimlighet enligt 2 kap. 7 § miljöbalken och kan överklagas. De ovan nämnda rättsfallen avser olika slags verksamheter, däribland ett raffinaderi.⁶

Naturvårdsverket kan avslutningsvis konstatera att bolagets invändningar mot delegation i förevarande mål har stora likheter med de argument som framfördes i mål nr M 9771-19 och som MÖD nyligen avgjort i dom den 18 mars 2021. I domen bekräftar MÖD sin tidigare praxis avseende behovet och rimligheten i en delegation till tillsynsmyndigheten. Här kan särskilt nämnas att MÖD i domen anför att nödvändig förutsebarhet för bolaget bland annat skapas med kopplingen mellan delegationen och planen. Naturvårdsverkets kan inte finna något skäl till att det skulle vara orimligt att ställa motsvarande krav på bolagets verksamhet.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschef Karin Dunér efter föredragning av miljöjuristen Caroline Appelberg.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit tekniska handläggare Olof Åkesson och Sven Bomark.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Caroline Appelberg

Kopia till:
SCA Östrand Biorefinery AB genom ombud
Länsstyrelsen i Västernorrlands län

⁴ Se t.ex. utredningsföreskriften U4 i Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, deldom den 15 oktober 2018 i mål nr M 4008-16.

⁵ Se t.ex. rättsfallen MÖD 2009:17, MÖD 2011:23 och MÖD 2020:17, MÖD 2020:40 samt Mark- och miljööverdomstolens domar den 13 mars 2019 i mål nr M 5414-18, den 28 november 2019 i mål nr M 3434-18 och den 18 mars 2021 i mål nr M 9771-19.

⁶ Se MÖD 2020:17.

